
Plats och tid	Gövikens kl. 13:00-16:00
Beslutande ledamöter	Marie Svensson (V) Stefan Nilsson (KD) Robert Hamberg (M) Gunnel Persson Westin (S) (ordförande) Annika Lindström (C)
Övriga närvarande	Lisbet Gibson (Regionöverläkare) Johan Börjesson (Enhetschef Folkhälsoenheten) Elsa Persson (Sekreterare) Hanna Viklund (Folkhälsoenheten) §25 Katarina Nyberg Finn (Ordförande hälso- och sjukvårdsnämnden) §27 Maria Lindgren (Folkhälsoenheten) §§27-28
Utses att justera	Robert Hamberg (M)
Justeringens plats och tid	Digitalt , 2024-10-03 00:00
Protokollet omfattar	§§20-28

Justerat av Ordförande Gunnel Persson Westin (S)

Justerande Robert Hamberg (M)

Sekreterare Elsa Persson

ANSLAG/BEVIS	Justering har tillkännagivits på Region Jämtland Härjedalens anslagstavla		
Organ	Politiskt råd för folkhälsa		
Sammanträdesdatum	2024-09-30		
Datum för anslags uppsättande	2024-10-04	Datum för anslags nedtagande	2024-10-25
Förvaringsplats för protokollet	Samordningskansliet, Regionens hus		

Signerat med Formpipes Signeringsportal

Utdragsbestyrkande

ÄRENDELISTA

- §20 Mötets öppnande
- §21 Val av justerare och tid för justering
- §22 Fastställande av föredragningslistan
- §23 Aktuellt arbete och processer Folkhälsoenheten
- §24 Lägesrapportering från FolkhälsoZ
- §25 Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning (CAN) om skoleleversdrogvanor
- §26 Politiskt råd för folkhälsa
- §27 Revidering av NRF:s folkhälsopolitiska program
- §28 Sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter (SRHR)

§20

Mötets öppnande

Sammanfattning

Gunnel Persson Westin (S) öppnar mötet och hälsar alla välkomna.

Paragrafen är justerad

§21

Val av justerare och tid för justering

Sammanfattning

Robert Hamberg utses att justera protokollet. Tid och plats bestäms vid ett senare tillfälle.

Paragrafen är justerad

§22

Fastställande av föredragningslistan

Förslag till beslut

Preliminär ärendelista fastställs som slutlig ärendelista.

Beslut

Preliminär ärendelista fastställs som slutlig ärendelista.

Paragrafen är justerad

§23

Aktuellt arbete och processer Folkhälsoenheten

Sammanfattning

Johan Börjesson, enhetschef folkhälsoenheten, informerar om aktuellt arbete och processer på Folkhälsoenheten.

Följande punkter informeras om;

- Fördjupning folkhälsa RUN
- Uppföljning folkhälsa RS och HSN
- Regionalt utvecklingsarbete antistigma, psykisk hälsa och suicid utvärderas
- Förstudie rörelsesatsning tillsammans med RF SISU och Länsförsäkringar
- Ny projektansökan till Jämställdhetsmyndigheten för våldsförebyggande arbete
- Fokusvecka psykisk hälsa, vecka 40

Underlaget som visas under Johans presentation bifogas till ledamöterna i Politiskt råd för folkhälsa.

I den efterföljande diskussionen yttrar sig Robert Hamberg (M), Lisbet Gibson (regionöverläkare), Annika Lindström (C), Stefan Nilsson (KD), Marie Svensson (V) och Gunnel Persson Westin (S). Bland annat ställs frågan om statistik för suicid i Jämtlands län. Ledamöterna i rådet ställer sig också positiva till förstudien om rörelsesatsning.

Beslut

Politiskt råd för folkhälsa har fått information, ställt frågor och fått svar. Rådet tackar för föredragningen.

Paragrafen är justerad

§24

Lägesrapportering från FolkhälsoZ

Sammanfattning

Johan Börjesson, enhetschef folkhälsoenheten, återger en lägesrapport från FolkhälsoZ. I Jämtlands län råder politisk enighet om att skapa samhälleliga förutsättningar för att nå en god hälsa på lika villkor för hela befolkningen. Detta synliggörs i att region och kommuner har kraftsamlat kring en länsgemensam folkhälsopolicy som ska utgöra grunden till länets samlade folkhälsoarbete.

Den nuvarande Folkhälsopolicyn gäller för perioden 2020–2024, revideringen inför 2020 föregicks av en dialogprocess och möten inom Folkhälso-Z. Regionstyrelsen fattade beslut den 27 augusti 2024, § 135, om att föreslå regionfullmäktige att förlänga den nuvarande folkhälsopolicyn, Folkhälsopolicy för Jämtlands Län 2020-2024, till och med 2025.

En dialogprocess har inletts inom FolkhälsoZ inför revideringen. Samverkansorganet behandlar under året de fyra områdena i Folkhälsopolicyn, vilka är; tidiga livets villkor, utbildning och arbete, hälsofrämjande miljö samt delaktighet och inflytande.

FolkhälsoZ sammanträder nästa gång den 25 november, då ska temat delaktighet och inflytande behandlas.

I den efterföljande diskussionen yttrar sig Robert Hamberg (M), Gunnel Persson Westin (S) och Annika Lindström (C).

Beslut

Politiskt råd för folkhälsa har fått information, ställt frågor och fått svar. Rådet tackar för föredragningen.

Paragrafen är justerad

§25

Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning (CAN) om skoleleversdrogvanor

Sammanfattning

Hanna Viklund, folkhälsosamordnare folkhälsoenheten, informerar om skolelevers drogvanor 2023.

Region Jämtland Härjedalen har deltagit med ett utökat urval i Centralförbundet för alkohol och narkotikaupplysning (CAN) undersökning "Skolelevers drogvanor" år 2008, 2012, 2015, 2019 och 2023. Under våren 2023 fick elever i årskurs 9 och år 2 på gymnasiet i Jämtlands län svara på en enkät kopplat till drogvanor. Utifrån de klasser som deltog i undersökningen var svarsfrekvensen i andel elever 77 procent i årskurs 9 och 81 procent i år 2 på gymnasiet, vilket är något lägre än 2019 när motsvarande andel var 84 procent i årskurs 9 och 83 procent i gymnasiet år 2.

Skolelevers drogvanor 2023 visar att det råder minskad alkoholkonsumtion och rökning bland länets skolelever men allt fler använder nikotinprodukter. Länets unga följer de nationella trenderna då andelen unga som röker och dricker alkohol minskar. Samtidigt som det har skett en ökning av elever som använder nikotinprodukter. Det är några av de regionala resultaten från undersökningen Skolelevers drogvanor 2023.

Fler elever upplever låg risk med användning av alkohol, narkotika och tobak. Andelen elever i länet som upplever låg risk med att använda alkohol, narkotika och tobak har varit relativt stabilt mellan 2008 och 2019 men ökade med cirka 5-14 procentenheter till 2023. Exempelvis ökade andelen elever i årskurs 9 som upplever låg risk med att prova marijuana eller hasch 1-2 gånger från 37 till 47 procent.

Det psykiska välbefinnandet skiljer sig mellan flickor och pojkar. Resultatet visar att det är stora skillnader mellan flickor och pojkar i de båda årskurserna som är nöjda med sin hälsa och med sig själva. Exempelvis är andelen flickor i årskurs 9 som vanligtvis är nöjd med sin hälsa 50 procent medan motsvarande andel pojkar är 75 procent, liknande skillnad är det även i gymnasiet år 2. Dessutom är det över tid minskning av andelen flickor i årskurs 9 som uppger att de är nöjda med sin hälsa och sig själv, medan andelen pojkar i båda årskurserna och även flickor år 2 på gymnasiet, inte skiljer sig signifikant i jämförelse med 2015.

Hanna belyser vikten av goda relationer mellan barn och föräldrar. Det är vanligare med bruk av alkohol, narkotika och tobak bland elever som inte har lika god relation

med sina föräldrar jämfört med elever som har en god relation till sina föräldrar.

Den samlade rapporten finns att ta del av via länken: [Skolelevers drogvanor - Region Jämtland Härjedalen \(regionjh.se\)](https://regionjh.se)

Underlaget som visas under Hannas presentation bifogas till ledamöterna i Politiskt råd för folkhälsa.

Efter presentationen yttrar sig Robert Hamberg (M), Marie Svensson (V), Stefan Nilsson (KD), Gunnel Persson Westin (S), Annika Lindström (C) och Johan Börjesson (enhetschef folkhälsoenheten).

Beslut

Politiskt råd för folkhälsa har fått information, ställt frågor och fått svar. Rådet tackar för föredragningen.

Paragrafen är justerad

§26

Politiskt råd för folkhälsa (RS/344/2023)

Sammanfattning

Ledamöterna i Politiskt råd för folkhälsa för dialog om rådets arbetsformer och struktur samt hur perspektivet folkhälsa kan lyftas i andra politiska organ. Rådets ledamöter framför att uppdragsbeskrivningen behöver ses över för att tydliggöra vilken funktion rådet ska ha och vilket syfte det ska fylla. I arbetet med att se över uppdragsbeskrivningen behöver det tittas närmare på vilka funktioner som ska finnas representerade i rådet. Även fokusområden och uppdrag behöver ses över. Det framförs att det i uppdragsbeskrivningen bör framgå att rådet ska bevaka frågor som både rör fysisk och psykisk hälsa.

Stefan Nilsson (KD), Gunnel Persson Westin (S), Annika Lindström (C), Robert Hamberg (M), Marie Svensson (V), Lisbet Gibson (regionöverläkare) och Johan Börjesson (enhetschef folkhälsoenheten) yttrar sig i den efterföljande diskussionen.

Paragrafen är justerad

§27

Revidering av NRF:s folkhälsopolitiska program

Sammanfattning

Johan Börjesson, enhetschef Folkhälsoenheten, och Maria Lindgren, handläggare folkhälsoenheten, informerar om revidering av NRF:s folkhälsopolitiska program. Katarina Nyberg Finn (S) Region Jämtland Härjedalens representant i NRF deltar också under punkten. Utkast av reviderat program kommer presenteras för den politiska referensgruppen den 9 oktober.

Syftet med programmet föreslås konkretiseras till att ge en politisk inriktning och prioritering för området folkhälsa samt fortsätta utveckla långsiktig samverkan mellan de norra regionerna för en bättre folkhälsa. Det övergripande målet är att genom samverkan skapa förutsättningar för en god, jämlik och jämställd hälsa i befolkningen.

De prioriterade områdena föreslås vara samma som tidigare, det vill säga: jämställd och jämlik hälsa, psykisk hälsa och hälsosamma levnadsvanor.

Uppföljningen av det folkhälsopolitiska programmet utgår från målet "att genom samverkan skapa förutsättningar för en god, jämlik och jämställd hälsa i befolkningen". För att följa utvecklingen redovisar regionerna årligen samverkansinsatser mellan regionernas folkhälsoverksamheter som genomförts för att åstadkomma minskad psykisk ohälsa i enlighet med de prioriterade områdena. Samverkan bidrar till ett kollegialt lärande mellan regionerna, samt utgör också ett stöd och erfarenhetsutbyte kring insatser som inte genomförts i alla regioner ännu. Regionernas samverkan kring folkhälsodata från bland annat befolkningsundersökningen Hälsa på Lika Villkor (HLV) fortsätter som tidigare. Befolkningsundersökningen genomförs med ett utökad urval vart 4:e år vilket ger underlag för att analysera förändringar i befolkningens hälsa, levnadsvanor och livsvillkor. Hälsoläge och trender från Hälsa på Lika Villkor presenteras för förbundsdirektionen efter varje genomförd undersökning (vart fjärde år).

Underlaget som visas under Johans och Marias presentation bifogas till ledamöterna i Politiskt råd för folkhälsa.

I den efterföljande diskussionen yttrar sig Robert Hamberg (M), Lisbet Gibson (regionöverläkare), Annika Lindström (C) och Gunnel Persson Westin (S).

Beslut

Politiskt råd för folkhälsa har fått information, ställt frågor och fått svar. Rådet tackar för föredragningen.

Paragrafen är justerad

§28

Sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter (SRHR)

Sammanfattning

Maria Lindgren, handläggare folkhälsoenheten, informerar om Sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter (SRHR). Sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter är ett brett område som berör många människors liv på flera olika plan och på olika sätt genom hela livet. Det handlar i korthet om att få bestämma om sådant som rör det egna kroppen, relationer och identiteter utan att utsättas för diskriminering, hot och våld. För att uppnå en god sexuell och reproduktiv hälsa krävs att sexuella och reproduktiva rättigheter tillgodoses. De baseras på de mänskliga rättigheterna, till exempel att ha tillgång till korrekt information, rådgivning och vård som möjliggör att vi kan fatta informerade beslut om vår hälsa och uppnå bästa möjliga sexuella hälsa.

Hälso- och sjukvården har ett viktigt uppdrag och ett ansvar att uppfylla dessa rättigheter.

Möjligheten att tillgodogöra sig rättigheter ser olika ut för olika grupper i befolkningen. Ett brett hälsofrämjande och förebyggande arbete bidrar till att stärka individens förutsättningar att tillvara ta sina rättigheter.

Underlaget som visas under Marias presentation bifogas till ledamöterna i Politiskt råd för folkhälsa.

I den efterföljande diskussionen yttrar sig Robert Hamberg (M), Gunnel Persson Westin (S), Marie Svensson (V), Annika Lindström (C), Lisbet Gibson (regionöverläkare) och Johan Börjesson (enhetschef folkhälsoenheten). Bland annat diskuteras det vilket arbete som görs för att minska stigma inom området. Även hur information kring ämnet kommuniceras till barn och unga diskuteras.

Beslut

Politiskt råd för folkhälsa har fått information, ställt frågor och fått svar. Rådet tackar för föredragningen.

Paragrafen är justerad